

Выступае Іван Пятровіч Шамякін (справа).

У чарзе за запаветны аўтограф аўтара літаратурных твораў (зверху).

На фота злева – Іван Шамякін сярод работнікаў культуры і чытацкага актыву (сядзяць Юген Замерфельд і Рахіль Бейнсенсон)

Пісьменнік у зале сярод удзельнікаў канферэнцыі (знізу).

літаратурнай творчасці. Магчыма таму месцам правядзення стаў Дом піянераў (знаходзіўся па вул. 3-а Інтэрнацыянала ў будынку былой Вялікай харальнай синагогі), на другім паверсе якога ў той час размяшчалася бібліятэка. Тут таксама праходзілі культмасавыя мерапрыемствы тыпу канферэнцый, творчых сустрэч, дыспутаў, вусных часопісаў, тэматычных і літаратурна-мастацкіх вечароў, але з абавязковай дэманстрацыяй кіначасопіса або кінафільма.

Непасрэдныя ўдзельнікі паставіліся да мерапрыемства з усёй адказнасцю. Справа ў тым, што канферэнцыю прысвяцілі раману “Крыніцы”. Меркавалася не толькі загадзя прачытаць і прааналізаваць яго змест, але і выступіць у прысутнасці самога аўтара.

Пра што літаратурны твор? Калі каротка, то на прыкладзе падзей, якія адбываліся ў беларускай вёсцы ў сярэдзіне 1950-х, аўтар распавядае аб перабудове грамадскага жыцця краіны, выкліканай трансфармацыяй аўтарытарнага рэжыму, аб супрацьстаянні старога і новага, аб грамадзянскай пазіцыі перадавога сучасніка тых гадоў і яго барацьбе з прыстасаваннем, бюракратызмам, беспрынцыповасцю і паказухай. На момант апублікавання рамана (1956) пошук шляхоў грамадскага развіцця краіны пасля смерці Сталіна быў асабліва актуальны ў творчым асяроддзі і да гэтай тэмы звярталіся шматлікія пісьменнікі СССР.

Старажылы з цеплынёй успамінаюць атмасферу той незабыўнай сустрэчы. Кожны, хто наведваў вечарам 27 сакавіка Дом піянераў, атрымаў рэдкую магчымасць набыць кнігу з дароўным подпісам аўтара.

Мяркуючы па фатаграфіях, барысаўцы актыўна скарысталіся выпадкам абзавесціся для асабістай бібліятэкі якімі-небудзь творамі пісьменніка. Не выключана, што ў бібліятэках гараджан дагэтуль захоўваюцца выданні, падпісаныя ў той дзень Іванам Шамякіным. Заўважу, што пісьменнік бываў у горадзе на Бярэзіне не аднойчы.

Хто з барысаўцаў, як і пра што казаў – не істотна. Галоўнай дзейснай асобай канферэнцыі быў пісьменнік, які раскажаў аб працы над творам, адказаў на розныя пытанні аўдыторыі. Нельга не адзначыць уклад у правядзенне мерапрыемства чытацкага актыву бібліятэкі, у які ўваходзілі рабочыя і служачыя гарадскіх прадпрыемстваў, настаўнікі, бібліятэкары. На адным са здымкаў Іван Пятровіч зняты з чытацкім актывам і работнікамі культуры выканкама, у ліку якіх тагачасны выкладчык Барысаўскага педвучылішча, літаратурнаразнавец Юген Замерфельд і загадчыца гарадской бібліятэкай Рахіль Бейнсенсон.

Шамякін першым з пасляваеннай плеяды вядомых беларускіх пісьменнікаў праклаў літаратурную дарожку ў Барысаў. Высокі гасць, відавочна, застаўся задаволены ўзроўнем сустрэчы. Праз пару месяцаў горад на Бярэзіне прымаў блізкіх сяброў Івана Пятровіча, яго калегаў па пісьменніцкім цэху Аляксея Кулакоўскага і Андрэя Макаёнка.

Аляксандр Балябін, археограф Барысаўскай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя І.Х. Каладзева

P.S. Праз год будучы акадэмік за раман “Крыніцы” быў удастоены Літаратурнай прэміі імя Якуба Коласа.

Класік беларускай літаратуры на канферэнцыі ў Барысаве

Для Івана Пятровіча Шамякіна (1921-2004) прадстаўлення не патрабуецца. Пра народнага пісьменніка Беларусі напісана незлічона колькасць артыкулаў, публікацый, нарысаў і эсэ, яго біяграфія, творчая і грамадская дзейнасць дасканала вывучаны і апублікаваны асобнымі выданнямі. Таму паўтарацца няма сэнсу. Але вось пра што варта распавесці, дык гэта пра наведванне класікам нацыянальнай літаратуры Барысава ў сакавіку 1958 года. Тым больш маецца і падыходзячая падстава – 30 студзеня споўнілася сто гадоў са дня нараджэння пісьменніка.

Не лішнім будзе сказаць, што да часу наведвання нашага горада Іван Шамякін ужо сем гадоў узначальваў рэдакцыю літаратурнага альманаха “Савецкая Айчына” (з 1960 – “Нёман”) і чатыры гады знаходзіўся на пасадзе сакратара праўлення Саюза пісьменнікаў Беларусі. Літаратурны багаж уключаў з дзясяткаў выдзены зборнікаў прозы, прычым не толькі на тэму барацьбы беларускага народа з нямецка-фашысцкімі захопнікамі. Хаця менавіта за раман “Глыбокая плынь” (1949) Шамякіну была прысуджа-

на Сталінская прэмія (з 1956 – Ленінская, а з 1966 – Дзяржаўная) трэцяй ступені ў галіне літаратуры і мастацтва за 1950 год.

Фармальна арганізатарам мерапрыемства выступіў аддзел культуры Барысаўскага гарвыканкама. Аднак рэальнай падрыхтоўкай займалася Барысаўская гарадская бібліятэка сумесна з Домам піянераў, у сценах якога праводзілася чытацкая канферэнцыя. Менавіта канферэнцыя, дзе акрамя ганаровага гасця прадугледжваліся выступы прыхільнікаў яго

